

Amtmændenes alsidige arbejde

**Foredrag
v/ cand.mag. Torben Albret Kristensen**

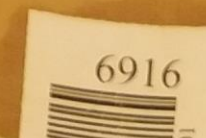
**Slægtsforskere i Rødovre
22. februar 2023**

www.torbenalbret.dk

Amts
JOURNAL
1934

TILLÆG
til
Ribe Amts
JOURNAL
1934

Ribe Amts
JOURNAL
1935

Hvad skal der ske?

- Redegørelse for begreberne Amt, Amtstue, Amtmand og Amtsforvalter
- Kort historisk gennemgang 1660/62-1970
- Amtmændenes opgaver i hovedtræk
- Pause
- Detaljeret gennemgang af amtmændenes opgaver
- Hvor finder vi det?
- Spørgsmål

Begreber

- Amt/ stiftamt
- Amtmand/ stiftamtmand
- Amtmandskab
- Amtsforvaltning
- Amtsråd
- Amtskommune
- Amtstue
- Amtsskriver/ amtsforvalter

Udviklingen 1660-1970

- 1660-1662: Fra len til amter
- 1671-1674: Nyordning og særlige "amter"
- 1793-1809: 1. amtsreform
- 1792-1827: Flere beføjelser
- 1841-1868: Amtsråd og færre beføjelser
- 1970: 2. amtsreform

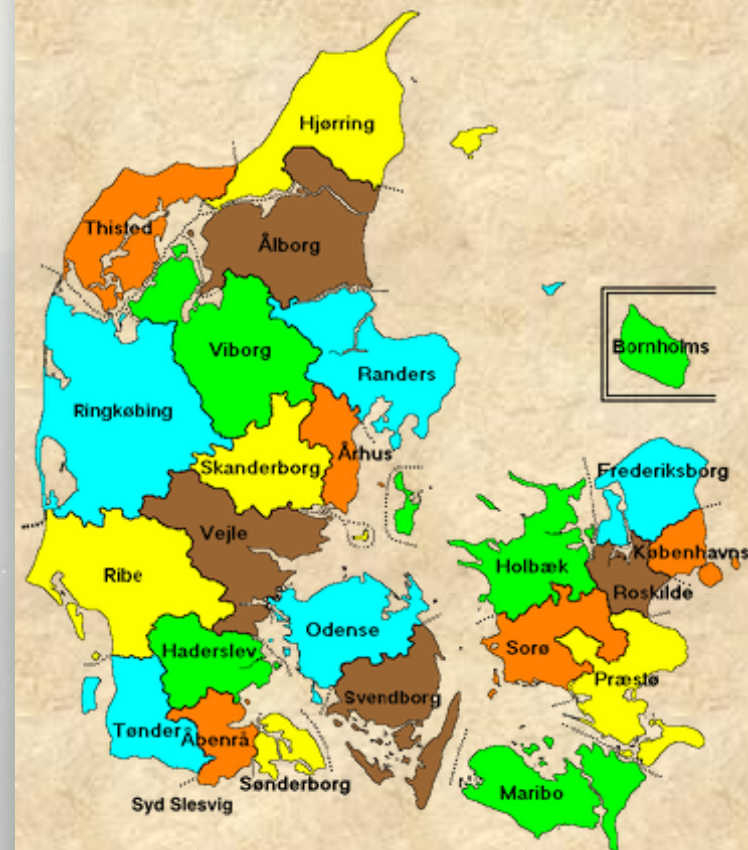
Amterne 1662, 1750 og 1950

Lensinddeling 1662

Figur 6. Danmarks amter 1750

Herred(er)	Len 1660	Stiftamt	Amt/ Amtmandskab(er) før amtsreformen 1793						Amt(er) efter 1793	
Købstæderne Helsingør, Hillerød, Frederiksværk (fra 1907), Slangerup (til 1809) og Frederikssund (fra 1810)	Udenfor lens-inddelingen	Sjællands		Stiftamt 1660-1805						Frederiksborg Amt 1800/1805-1970
Dele af Horns (Gjerlev og Draaby sogne)	Jægerspris	Sjællands	Jægerspris Amt 1660-1681		Frederiksborg og Kronborg Amter 1681-1700	Frederiksborg og Kronborg Amter 1700-1730	Frederiksborg og Kronborg Amter 1730-1771	Frederiksborg, Kronborg og Hørsholm Amter 1771-1805		
Lynge-Frederiksborg, Strø og dele af Ølstykke (Ølstykke og Snostrup sogne) - samt fra 1667 området Esrum fra Kronborg Amt	Frederiksborg		Frederiksborg Amt 1660-1672	Frederiksborg og Kronborg Amter 1672-1681						
Holbo og dele af Lynge-Kronborg (Tikøb og Asminderød sogne)	Kronborg		Kronborg Amt 1660-1672							
Dele af Lynge-Kronborg (Grønholt, Karlebo, Birkerød og Blivstrød sogne)	Hørsholm (Hirschholm)		Hørsholm Amt 1660-1685	Københavns Amt 1685-1700		Hørsholm Amt 1730-1771 (minus Grønholt sogn)				
Del af Ølstykke (Slagslunde, Ganløse, Stenløse og Veksø)	Københavns		Københavns Amt 1660-1685			Københavns Amt 1700-1800				
Søkkelund og Smørum samt Amagerland										
Købstæderne Roskilde og Køge	Udenfor lens-inddelingen	Sjællands Stiftamt 1660-1802					Roskilde Amt 1802-1808	Københavns Amt 1800/1808-1970		
Somme, Voldborg, Tune og Ramsø	Roskilde	Sjællands	Roskilde Amt 1660-1666	Roskilde Amt 1666-1675		Roskilde Amt 1675-1808				
Spredt gods i Ramsø og Ringsted herreder	Svendstrup		Svendstrup Amt 1660-1666							
Dele af Horns (Kyndby, Krogstrup, Skuldelev, Vellerup, Ferslev, Skibby og Selsø)	Abrahamstrup		Abrahamstrup Amt 1660-1675					Frederiksborg Amt 1808-1970		
Ods samt øen Sejerø	Dragsholm		Dragsholm Amt 1660-1671	Kalundborg, Sæbygårds og Dragsholm Amter - i forening med Holbæk Amt 1671-1683	Kalundborg, Sæbygårds og Dragsholm Amter 1683-1707		Kalundborg, Sæbygårds, Dragsholm og Holbæk Amter 1707-1793			
Ars og Skippinge samt øen Samsø	Kalundborg	Kalundborg Amt 1660-1671								
Løve	Sæbygård	Sæbygård Amt 1660-1671								
Merløse og Tuse	Holbæk	Holbæk Amt 1660-1671	Holbæk Amt 1683-1707							
Købstæderne Holbæk, Nykøbing Sjælland og Kalundborg	Udenfor lens-inddelingen	Sjællands Stiftamt 1660-1800						Holbæk Amt 1793/1800-1970		

Godser med amtsbeføjelser

Sjælland:

- Bregentved (1750)
- Holsteinborg (1708)
- Ledreborg (1746)
- Løvenborg (1773)
- Samsø (1677)
- Frederiksværk (1837?)
- Vallø (1754?)

Lolland-Falster:

- Christiansholm (1734)
- Christiansæde (1729)
- Guldborgland (1784)
- Knuthenborg (1714)

Jylland:

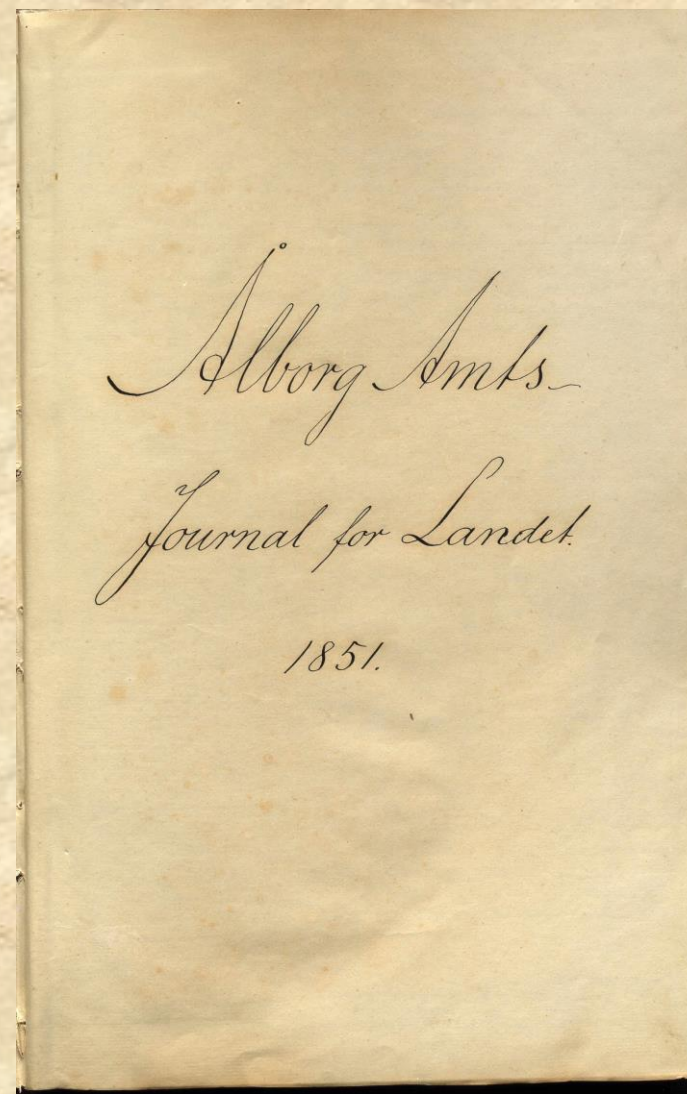
- Frijsenborg (1672)
- Vilhelmsborg (1673)

Fyn:

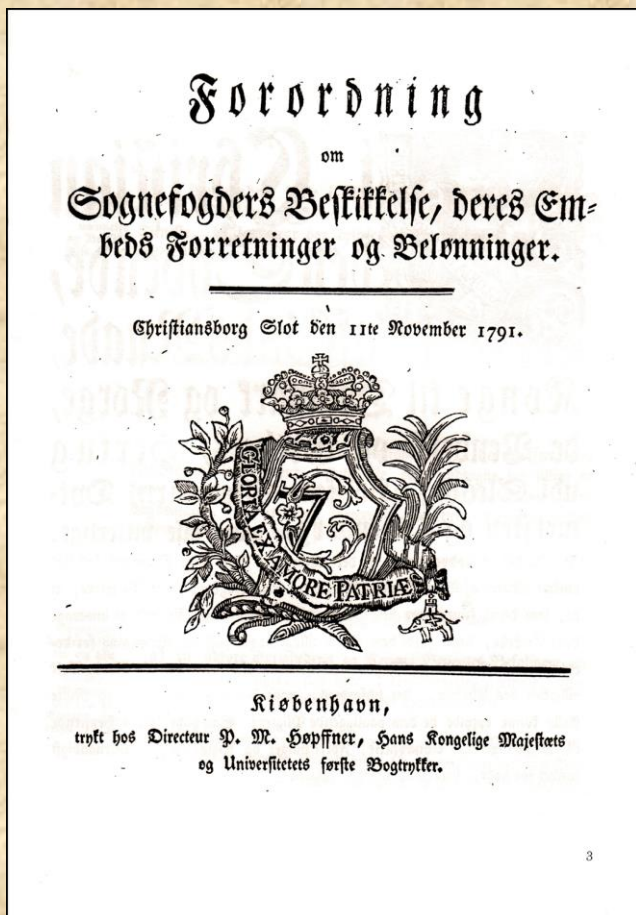
- Brahesminde (1798)
- Brahetrolleborg (1672)
- Gyldensten (1720)
- Holckenhavn (1672)
- Holstenshus (1779)
- Lehn (1784)
- Muckadell (1784)
- Scheelenborg (1680)
- Wedellsborg (1672)
- Langeland (1672)

Amtmændenes opgaver

- Indberetninger til centraladministrationen
- Ekspeditionskontor for samme
- Udstedelse af bevillinger
- Tilsynsopgaver
- Overpolitiret/ forligsmægler
- Skifteforvaltning
- Udskrivningsvæsen
- mm.

Ekspeditionskontor

- Indberetninger
- Forordninger og reskripter
- Ansøgninger og bevillinger
- Supplikker

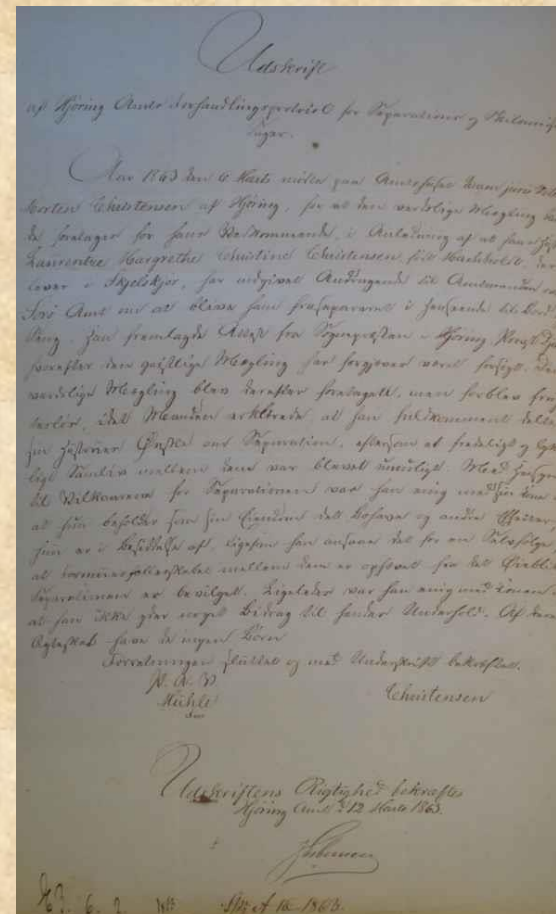
Bevillinger

- Ad mandatum regis (på kongens vegne)

- Bevilling til at sidde i uskiftet bo
- Myndighedsbevillinger
- Bevilling til opløsning af ægteskab

- I eget navn

- Separationsbevillinger
- Adoptionsbevillinger
- Beneficium paupertatis
- Næringsbevilling til landhåndværkere
- Dispensation fra brandloven

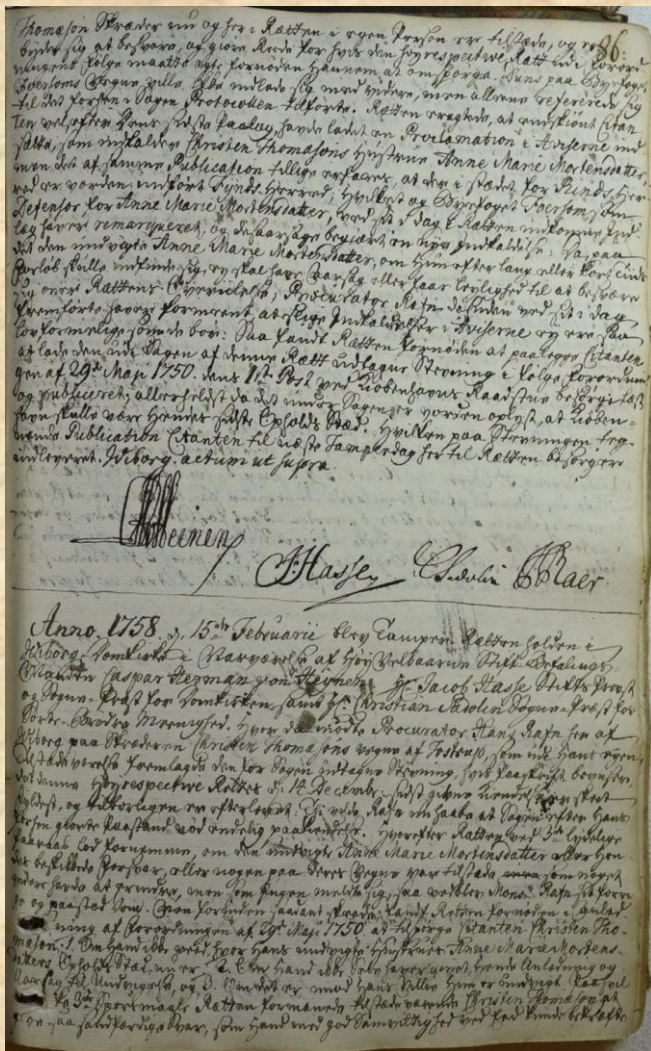
Tilsynsopgaver

- Veje og broer
- Skove og kyster
- Fattigvæsen
- Skolevæsen
- Retsvæsen
- Sundhedsvæsen

- Kirker og præster
- Købstæder og sognekommuner

Retspleje

- Dommer i Tamperretten
1660-1797
- Overpolitiret
1791-1849
- Forligsmægler
1795-1857
- Familieretlige opgaver

Skifteforvaltning på landet 1671-1793/1850

- Godsejere
- Selvejere
- Embedsmænd
- Indsiddere
- Aftægtsfolk

Udskrivningsvæsen

Deres Kongelige Majestæts til Dan-
mark og Norge ic. bestalter Amtmand
over Bisthed Amt,

Niels Ferslev,

Gjør vitterligt:

af Løbet No. 7 og nye Løbe-No. 18,
af Kogdet No. 10 udi Bjerg Amt Porsbaag
Michael Peter som er 46 Aar gammel, hvi et Sonne,
af Vane, *Sonne* af Haat, om af Skuldre, om af
Been, har Tilladelse at rejse til, om tiene i *Nordtyske*
Musikantens Indtil midten af August en
dog at han, om Kongens Tjeneste det forinden udfordrer, til
Lid og Stad, efter nærmere tillagt Ordre, skal indfinde sig;
Endvident *Løbe-
Tende* paa, min An-
modning, at i forebyreen fornævnte *Porsbaag Michael Peter*
maa, paa saadan sin lovlige Rejse, ubehindert pass- og repassere.

Thisted Amthuus den 7de Maj 1795

March 23rd 1840
for which I received
Herring and Apples

Cautionisten er *Adam Niels Michelsen Beck, Andmæg*

Nota. Forend Afskriften skal *Epist. i. Joseph Michael Bach* foretælle
Engelsmand *Anton Amman i Wupp* dette Vast, at han kan
antegaae, hvoem Cautionisten er, og vide at iagttage sine Pligter; Ved Til-
bagekomst skal *Ant. i. Joseph Michael Bach* meddele sig paa Amts-
Contoiret, at uderle dette Vast med Cautionen, *vor her gaa foruden*
med Reglementet paa paa hvoem udfaaes Vast. at han igjen
is kommen til den alle høvte

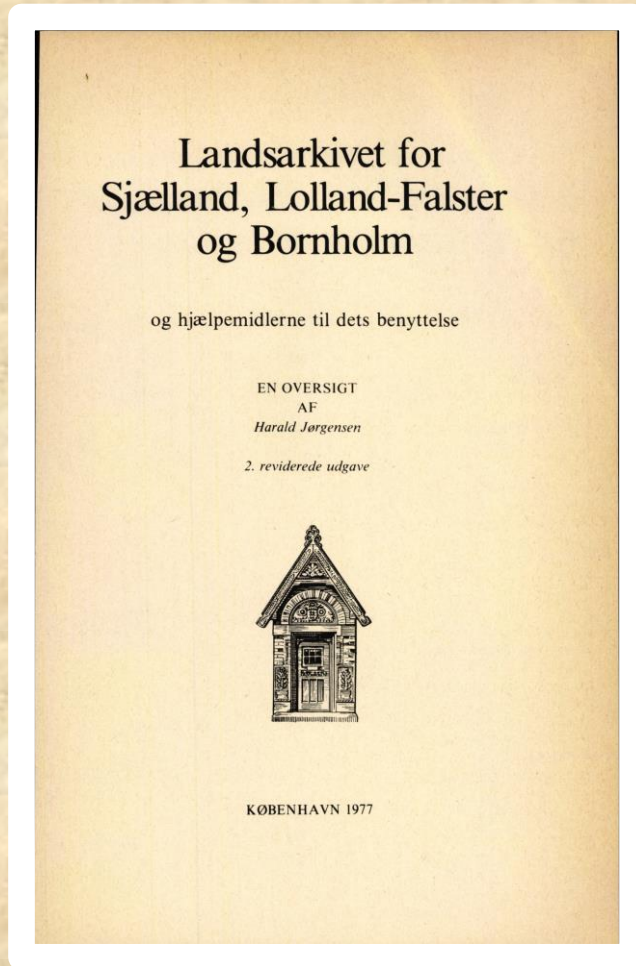
- Sæde i landmilitss- og sø-
enrøllings-sessionerne
1702/44-1788
- Udstedelse af amtspas
1788-1849/60

Diverse øvrige opgaver

- Brandforsikring på landet
1792-1800
- Landvæsens-kommissionerne
- Hoveriafløsning
1788-1802
- Befalingsmand for
Kystmilitsen
1808-1814
- Beskikkelse af sognefogeder,
brandfogeder m.fl.

Hvor finder vi det?

- www.digdag.dk
- Arkivalieronline
- Guider og registraturer
- Daisy

Digdag.dk

Almindeligt kort ➡

Til søgning ✖

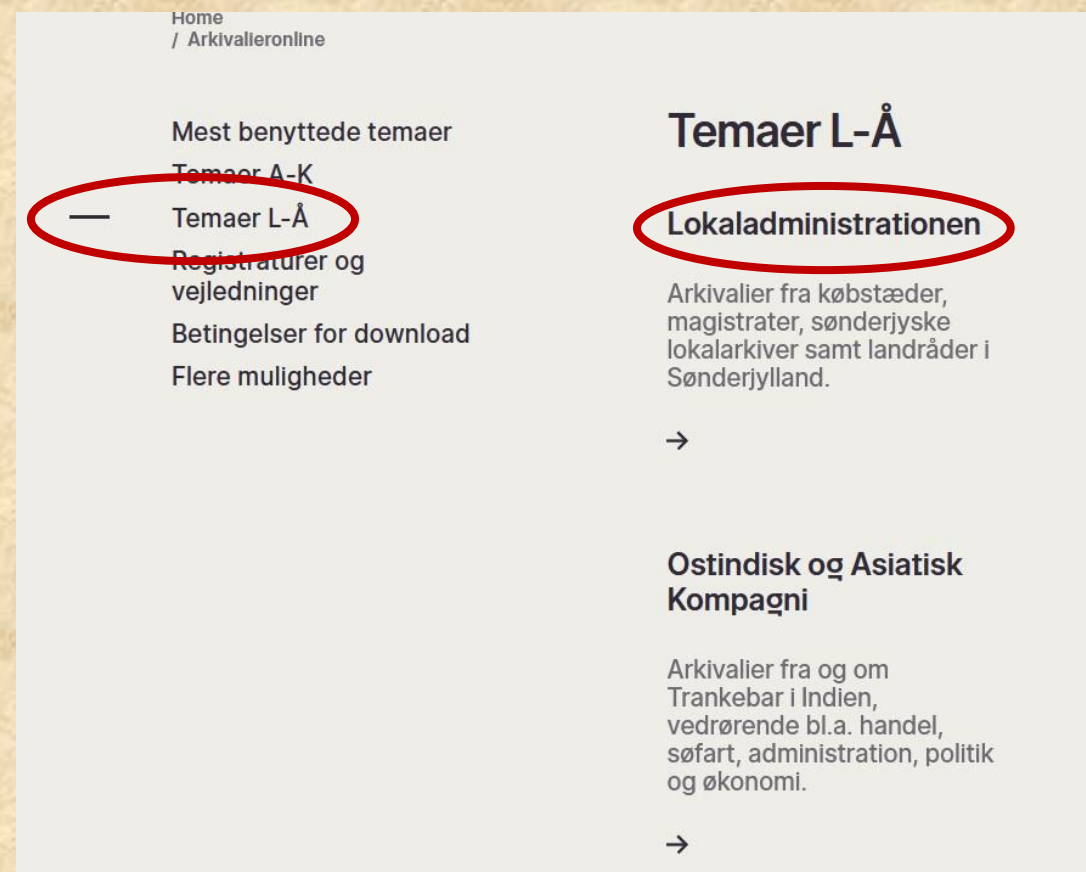
[Københavns Amt](#)
1842-01-01 - 1853-08-06
[Københavns Amtsrådsreds](#)
1842-01-01 - 1853-08-06
[Københavns](#) Amts
[landvæsensdistrikt](#)
1811-07-02 - 1853-08-06
[Sjællands Stiftamt](#)
1849-07-01 - 1850-07-02

Der vises administrativ inddeling: Amtslig/regional

1700 1800 1850 1900 2000

Arkivalieronline

Lokaladministrationen

Her finder du kilder, som vedrører lokaladministrationens historie. [Tilmeld dig Arkivalieronline's nyhedsbrev](#). [Se kommende digitaliseringer på Arkivalieronline](#).

Navn	Beskrivelse	Læs mere om
Aabenraa købstad	Her kan du finde oplysninger om hele byens offentlige liv, bl.a. om byens forfatning, borgerskaber, embeds- og tjenestefolk, justits- og politisager, finansvæsen, bygnings- og vejsager, post, told, søfart, handels- og næringssager, militærsager, kirker, skoler, fattigvæsen m.m.	
Aarhus Købstad	Diverse protokoller fra den Aarhus' Rådstue samt Købstad. Endvidere arkivalier (primært forhandlingsprotokoller) fra de omkringliggende sognekommuner, der i 1960'erne og indtil kommunalreformen i 1970 indgik i Aarhus Kommune.	
Amter og len	Journaler, alimentationsjournaler, kopibøger, skifter, regnskaber og meget andet fra en række amtsarkiver. I journalerne finder du de oplysninger om journalnummer m.v., som skal bruges til at bestille selve sagen frem til brug på læsesalen.	
Amtstuer	Her finder du regnskaber, matrikler, skattesager, jordbøger og andet. Det meste vedrører amternes økonomi, men der er også andet, f.eks. skifter.	
De sønderjyske fyrstearkiver	Indeholder en samling af fyrstearkiver med tilknytning til Sønderjylland/Slesvig. Samlingen indeholder meget lokalhistorisk stof til Sønderjyllands historie, men også til Danmarkshistorien, hvor de sønderjyske fyrster ofte spillede en central rolle. I samlingerne kan man finde fyrstehusenes korrespondance, sager om grænsestridigheder, regnskaber, oppebørselslister, domme, sager om embedsmænd, kirke- og skolesager med meget mere.	Læs her
Haderslev købstad	Her kan du finde oplysninger om hele byens offentlige liv, bl.a. om byens forfatning, borgerskaber, embeds- og tjenestefolk, justits- og politisager, finansvæsen, bygnings- og vejsager, post, told, søfart, handels- og næringssager, militærsager, kirker, skoler, fattigvæsen m.m.	
Kommuner på landet	Her finder du mange forskellige kommunale arkivalier. Samlingen er endnu ikke så stor, men mere vil	

Her finder du kilder, som vedrører lokaladministrationens historie.

[Tilmeld dig Arkivalieronline's nyhedsbrev](#).

[Se kommende digitaliseringer på Arkivalieronline](#).

Information

[Privatlivspolitik](#)

[Cookiepolitik](#)

[Tilgængelighedserklæring](#)

Københavns Amt	Arkivfortegnelse (1670 - 1845)
Københavns Amt	Brandtaksationsforretninger, nyere række (1787 - 1800)
Københavns Amt	Ekstraordinære boer (1750 - 1792)
Københavns Amt	Fastnummerfortegnelse (1893 - 1957)
Københavns Amt	Fattigdirektionsprotokol (1802 - 1842)
Københavns Amt	Fattigvæsensprotokol (1751 - 1802)
Københavns Amt	Journal (1756 - 1819)
Københavns Amt	Journal (1821 - 1957)
Københavns Amt	Journal for Ølstykke Herred (1793 - 1801)
Københavns Amt	Journal vedr. Gl. Roskilde Amt (1807 - 1819)
Københavns Amt	Journal vedr. Gl. Roskilde Amt (1820 - 1875)
Københavns Amt	Journal vedr. Roskilde og Køge (1803 - 1819)
Københavns Amt	Journalregister (1821 - 1957)
Københavns Amt	Konceptdesignationer over brandtaksationsforretninger (1800 - 1800)
Københavns Amt	Kopibog over kgl. forordninger og reskripter (1688 - 1733)
Københavns Amt	Kopibog over kgl. reskripter og kancellibreve (1713 - 1791)
Københavns Amt	Kopibog over rentekammer- og kancellibreve (1740 - 1796)
Københavns Amt	Kopibog over udgående breve (1695 - 1935)
Københavns Amt	Kopibog over udgående breve vedr. Ølstykke Herred (1793 - 1801)
Københavns Amt	Navneregister til journal (1910 - 1944)
Københavns Amt	Omvurderingsforretninger for Tårnby sogn (1793 - 1796)

Daisy

Rigsarkivet

Søg i samlingerne

Søg i:

Arkivaleronline

Søg og bestil (Daisy)

Søg efter digitalt skabte data

Dansk Demografisk Database

Arkivskaber eller arkivserie:

Arkivskaber:

Arkivserie:

Periode:

2022

Søg i Daisy

1922	1939	Politikreds	vis arkivserier
1901	1971	Husmandsbrugskommissionen for Københavns Amtsrådskreds	vis arkivserier
1770	1831	Jægermesteren i Københavns Amt m.m.	vis arkivserier
1770	1831	Jægermesteren i Københavns, Frederiksborg, Kronborg og Jægerspris distrikter samt Odsherred og Bornholm	vis arkivserier
1882		Kastrup Sogn (Københavns Amt)	vis arkivserier
1907		Kastrup Sogns Menighedsråd (Københavns Amt)	vis arkivserier
1645		Kirkerup Sogn (Københavns Amt)	vis arkivserier
1791	1973	Kirkerup Sognefoged (Københavns Amt)	vis arkivserier
1774	1774	Kommission af 11/11 1774 ang. en strid mellem Københavns m.fl. amter med Københavns magistrat ang. en vejstræknings istandsættelse mellem Stenholms- og Damhuset (Frederiksborg)	vis arkivserier
1859	1861	Kommission af 12/1 1859 og 8/8 1860 til at pådømme flere stedfundne ildebrande i københavns amt	vis arkivserier
1842	1842	Kommission af 5/3 1842 til at undersøge og påkende sagen om mordet på parcellist Niels Jørgensen og familie, Ejby, Rye sogn, Københavns amt	vis arkivserier
1662	1970	Københavns Amt	vis arkivserier
1975	1998	Københavns Amt, Amtsankenævnet for Københavns Amt	vis arkivserier
1975	1998	Københavns Amt, Det Sociale Ankenævn for Københavns Amt	vis arkivserier
1795	1861	Københavns Amt, Forligskommission	vis arkivserier
1810	1815	Københavns Amt, Indkomstskattekommissionen	vis arkivserier
1975	1998	Københavns Amt, Københavns Amtsankenævn	vis arkivserier
1761	1949	Københavns Amt, Landvæsenskommission	vis arkivserier
1864	1871	Københavns Amt, Overligningskommission	vis arkivserier
1792	1848	Københavns Amt, Overpolitiretten	vis arkivserier
1820	1871	Københavns Amt, Overskattekommissionen	vis arkivserier
1976	1998	Københavns Amt, Revaliderings- og Pensionsnævn	vis arkivserier
1939	1952	Københavns Amt, Roskilde Prisudvalg	vis arkivserier
1807	1818	Københavns Amt, Skoledirektionen	vis arkivserier
1887	1920	Københavns Amts 2. Kreds, Aftenskolen i Charlottenlund	vis arkivserier
1847		Københavns Amts 3. Valgmandskreds	vis arkivserier
1849		Københavns Amts 4. Valgkreds Køge	vis arkivserier

MINE BRUGERSIDER

[Log ind](#)[Ny bruger?](#)

SØG OG BESTIL

[Søg efter arkivalier](#)

HJÆLP TIL SØG OG BESTIL

[Om arkivalierne](#)[Sådan søger du](#)[Sådan bestiller du](#)[Tips til søgning](#)[Ordforklaring](#)

INFORMATION

[Privatlivspolitik](#)[Cookiepolitik](#)[Tilgængelighedserklæring](#)[Læs højt](#) [Print](#)[Ny søgning](#)

Arkivskaber:

Københavns Amt

Fra	Til	Officielle navne
1662	1970	Københavns Amt

Læs mere om [arkivskaberen](#)

<u>Fra</u> ?	<u>Til</u>	<u>Arkivserier</u> ?
1967	1996	Adoptionsansøgere
1822	1828	Afregninger over dusører og undermunderingspenge
1832	1892	Amtsfattigkassens årsregnskaber
1791	1828	Amtspasprotokol vedr. Gl. Roskilde Amt
1821	1890	Amtsrepartitionsfondens årsregnskaber
1819	1841	Ansøgninger om jordemoderbestillinger
1811	1846	Approberede skoleplaner for det samlede amt
1852	1864	Arbejdsmagasin for Amager Landevej
1670	1845	Arkivfortegnelse
1736	1967	Arkivregistratur, Brandforsikringsarkivalier for købstæder og landbygninger indtil ca. 1872. Udgivet af Landsarkivet for Sjælland m.m. 1967
1525	1971	Arkivregistratur, Oversigt over skolehistorisk materiale I, 2. bind: De verdslige arkiver, med tillæg omfattende både gejstlige og verdslige arkiver. Udgivet af Landsarkivet for Sjælland m.m. og Institut for Dansk Skolehistorie

~ Tak for i dag ~

Torben Albret Kristensen
Enghavevej 16, Næstved By
4700 Næstved

20287611

torbenalbret@gmail.com

www.torbenalbret.dk

www.facebook.com/torben.tkak.dk

